

1000 soortendag Welna

Welna is een landgoed gelegen op de Veluwe in de Gemeente Epe. Het grenst aan landgoed Tongeren en West Raven. Ooit was het eigendom van Buys Ballot. In 1929 werd Welna opgenomen in de natuurschoonwet. In 1949 werd het ondergebracht in de N.V. Landgoed Welna.

Het landgoed is 560 ha groot en bestaat voornamelijk uit bos en hei. Aan de zuidkant van de weg Epe-Nunspeet staan wat monumentale bouwwerken, waaronder Huize Welna.

De huidige eigenaren proberen de economische en ecologische waarden te ontwikkelen.

Eén van de projecten is de Zorghoutvesterij. Mensen met een beperking vinden hier een zinvolle dagbesteding. Zij maken van het hout dat het bos oplevert de mooiste producten. (zie) Eerst werd voor deze mensen een werkschuur gebouwd met eigen hout, afkomstig van het landgoed.

Van dit mooie onderkomen mochten wij gebruik maken. Vrijdagavond 5 september om 21.00 uur zijn we gestart met het lokken van nachtvlinders op licht en op smeer. Ook was er een vleermuizenexcursie.

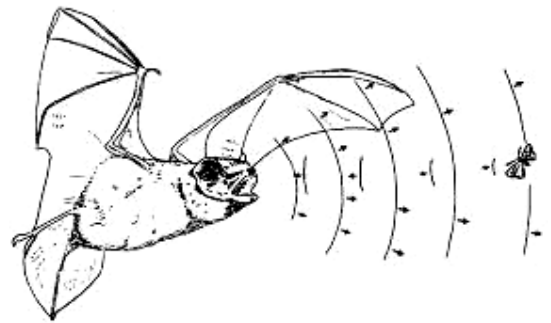
Vleermuizen en braakballen

Op de vrijdagavond voor de 1000 soortendag was Frans

Bosch aanwezig met zijn vleermuisdetector.

De volgende vleermuizen werden gesignaleerd:

- gewone dwergvleermuis
- laatvlieger
- ruige vleermuis
- rosse vleermuis

De volgende dag demonsteerde Frans het onderzoeken van de inhoud van uilen-braakballen.

Ze waren afkomstig van de kerkuilen die broeden bij het huis van Geert Kuper.

Er werden resten (schedeltjes en kaken) gevonden van:

- veldmuizen (veel)
- huisspitsmuis (veel)
- bosspitsmuis (enkele)
- bosmuis (enkele)
- bruine rat (een paar)
- èn aardmuis

Insecten

Op vrijdagavond was de insectenwerkgroep in de weer met nachtvinders.
Dit leverde 17 soorten nachtvinders op en een hele serie aan bijvangsten.

DE NACHTVLINDERS

Gamma uil – *Autographa gamma*
 Donker klaverblaadje – *Macaria alcanta*
 Lijnsnuituil – *Herminia tarsipennalis*
 Appeltak – *Campaea margaritia*
 Huismoeder – *Noctua pronuba*
 Gele oogspanner – *Cyclophora linearia*
 Kleine groenbandspanner – *Colostygia pectinaria*
 Volgeling – *Noctua comestaria*
 Gerimpelde spanner – *Macaria liturata*
 Soort schietmot – *Mysatacides logicornus*
 Vierbandspanner – *Xanthorhoe ferrugata*
 Boogsnuituil – *Herminia grisealis*
 Gewone bandspanner – *Epirrhoe alternata*
 Braamvlinder – *Thyatira batis* ← →
 Marmerspanner – *Ecliptopera silaceata*
 Variabele grasmot – *Agriphila tristella*
 Glad beertje – *Eilema griseola*

BIJVANGSTEN EN WAARNEMINGEN VAN 5 EN 6 SEPTEMBER

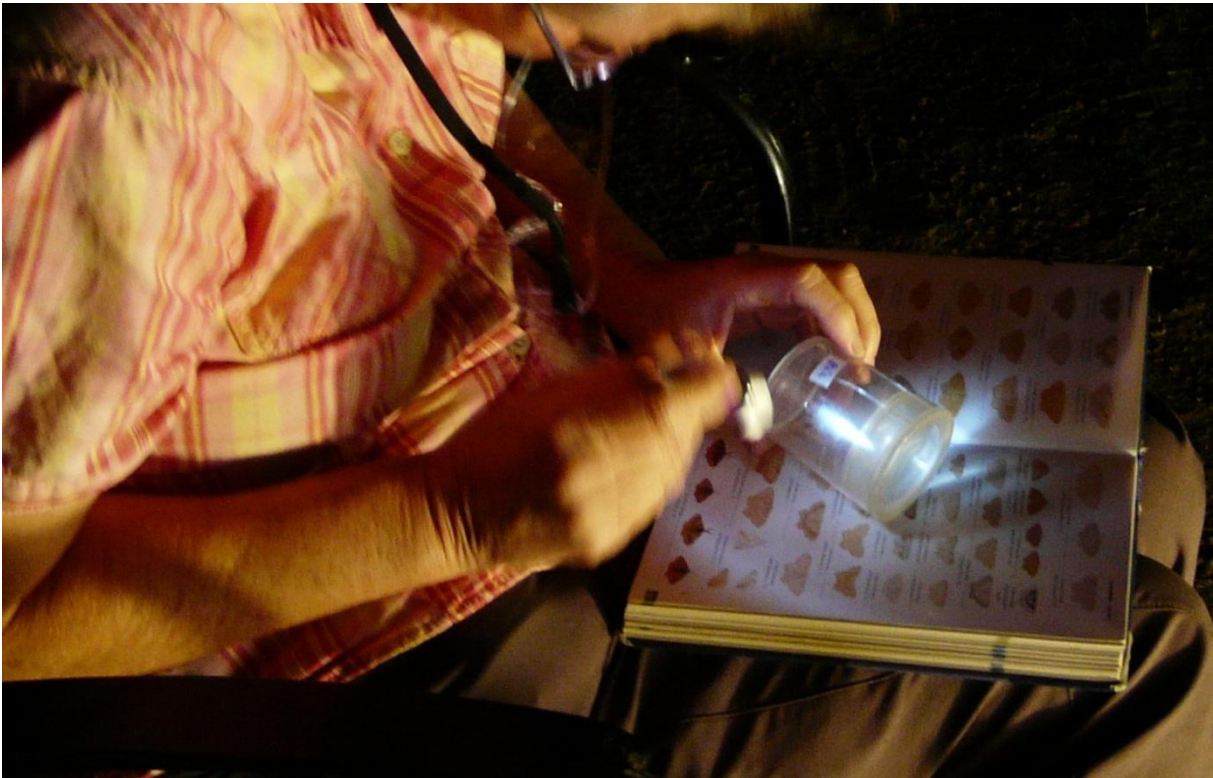
DAGVLINDERS

Atalanta – *Vannessa atalanta*
 Heivlinder – *Hipparchia semele*
 Groot koolwitje – *Pieris brassicae*
 Klein geaderd witje – *Pieris napi*
 Bont zandoogje – *Pararge aegeria*
 Libellen
 Bruine winterjuffer – *Sympecma fuscum*
 Bruinrode hiedelibel – *Sympetrum striolatum*

ANDERE INSECTEN

Boomsprinkhaan – *Meconema thalassinum*
 Koollangpootmug – *Tupila oleracea*
 Langpootmug spec. – *Tipula spec.*
 Aardhommel – *Bombus terrestris*
 Roodpootschilwants – *Pentatoma rufipes*
 Berkenwants – *Elasmucha grisea*
 Krompootdoodgraver – *Necrophorus vespillo*
 Boskakkelerlak – *Ectobus sylvestrus* ← →

Planten

In het kader van de 1000-soortendag waren in de voorafgaande week al delen van diverse andere kilometerhokken in WELNA bezocht. Welna ligt in (delen van) 14 kilometerhokken.

Vooraf de kleine vennen in de omgeving van de Tepelbergweg leverden bijzondere soorten op: Witte en Bruine snavelbies, Veenbies, Veenpluis, Veelstengelige waterbies en op één plek zelfs Kleine zonnedaauw, soorten van voedselarme vennen. Langs een bospad groeide zelfs Dubbelloof.

Fraai hertshooi

Foto: Ger Breman

Op zaterdag 6 september werd 's morgens met vijf mensen een excursie gehouden in de omgeving van de werkschuur van WELNA: resultaat 160 soorten. We vonden o.a. Dalkruid, Veelbloemige salomonszegel en Lelietje- van-dalen. 's Middags gingen we met vijf personen naar de leemkuil bij Soerel. Hier werden o.a. soorten als Berghertshooi, Fraai hertshooi, Stijve ogentroost, Addertong, Dwergviltkruid, Kruipbrem en Stekelbrem genoteerd. We kwamen tot 141 soorten. Bekijken we het resultaat van de hele week dan kunnen we concluderen dat er in WELNA minstens **265** verschillende soorten hogere planten voorkomen! Een mooie score!

Paddenstoelen

Op vrijdag 5 sept. lagen een paar boeken al klaar om mee te nemen, een opschrijfboekje en het spiegeltje om onder de hoed van een paddenstoel te kunnen kijken.

Op 6 sept. troffen we goed weer.

Voor wat de paddenstoelen betreft, was er een kleine tentoonstelling ingericht, met mooie opnames.

Onderverdeeld in:

- bodembewonende saprofieten, die het materiaal verteren
- parasieten en
- mycorrhiza-soorten die in symbiose leven met planten en bomen.

Toen we om twee uur vertrokken, waren we met 3 leden van de Werkgroep Paddenstoelen en nog 6 andere personen. We begonnen meteen te zoeken bij de werkplaats, omdat daar al genoeg te vinden was. Met behulp van boeken werd er naarstig naar de (vermoedelijk) juiste naam gezocht.

Op een traject van ongeveer 1000 meter in het vierkant vonden we zo'n 50 soorten. We vermelden die soorten in de volgorde waarin we ze vonden, zodat de deelnemers zich alles nog eens voor de geest kunnen halen, of van de camera kunnen bekijken.

Bij de werkplaats gingen we rechtsaf, maar op het toegangspad vonden we al de Geschubde inktzwam. Verder kwamen we tegen: Stinkparasolzwam, Valse Hanekam, Heksenboleet, Berijpte russula (u weet nog wel: russula's hebben zo'n knakkend steeltje), en ja: de Hanekam (de officiële Nederlandse naam voor de echte cantharel). Dan de Roodbruine slanke amaniet, Platte tonderzwam, Amethystzwam en de Gele aardappelbovist. Verderop vonden we op de Gele aardappelbovist als parasiet de Kostgangerboleet.

We kwamen meerdere russula-soorten tegen, die vaak moeilijk benoembaar zijn. Bij de Stevige braakrussula lukte dat wel.

We vervolgen met Breedplaatstreephoed, Dennevlamhoed, Gewoon donsvoetje en Elfenbankje. Opvallend weinig Elfenbankjes trouwens. Vanuit het landelijk meetnet Paddenstoelen werd dit in januari 2010 ook gemeld en dat deze teruggang te maken heeft met uitputting van het substraat. Verder: Grijsgroene melkzwam, Gewone zwavelkop, Heksenboter (een slijmzwam) en de Koningsmantel, die als één van de mooiste soorten aan het eind van de excursie genoemd werd. Grote sponszwam, Roodschubbige gordijnzwam, Roodsteelfluweelboleet, Parelamaniet en Panteramaniet.

En dan de vrij zeldzame Fraaie gifgordijnzwam. Door To met de boeken gedetermineerd en door Menno bevestigd. Een dodelijk giftige zwam.

Het spiegeltje kwam goed van pas bij de Zwartvoetkrulzoom; niet nodig bij de Porseleinzwam, ook een door de deelnemers hoog gewaardeerde soort.

De naam past goed bij Dennevoetzwam, een parasiet. Dan weer een russula: Regenboogrussula. Misschien is de naam van de Blauwe kaaszwam geïnspireerd door een Franse kaassoort? De Kleefsteelmycena was wel duidelijk: door zijn klevend steeltje, Roestvlekkenzwam ook wel door de roestkleurige vlekken op de creme-witte hoed, Melksteelmycena met het melkachtige vocht uit de gebroken steel.

Met de schelpzwam wisten we niet goed raad voor de complete naam. Wel met de Ziekenhuisboomkorst die naar lysol ruikt/stinkt. En met de Stekeltrilzwam ook, geleiachtig/metaalkleurig en met stekels van onderen.

Voordat we bij de Kostgangerboleet kwamen, vonden we nog de Geelwitte russula.

De tocht naderde na twee uur het eindpunt: Witte bultzwam, Echte tonderzwam, Gele ringboleet, Zwavelzwam, Gekroesde fopzwam en Beukwortelzwam. Tenslotte de Viltige maggizwam.

Maar... Gerard van de werkgroep Insecten, begon met de opvallende vondst van de Roze spijkerzwam bij de Koeieboleet, verder was er een mooie Zadelkluiszwam gevonden.

Een bijzonder vondst werd mee naar huis genomen. To determineerde hem als Sparreveertje en Menno bevestigde dit. Een soort die nieuw is voor Epe-Heerde.

Kenmerken van geur spelen bij meerdere soorten een rol. Als er iets te ruiken valt, moet je bij Gerard zijn. De geur van de Viltige maggizwam bracht hij meteen thuis. De anderen kwamen niet verder dan de reuk van kruiden.

We kwamen op 49 soorten uit. De Porseleinzwam was bij de meeste deelnemers favoriet. Ook de Kostgangerboleet en de Koningsmantel mochten er zijn.

We konden nog nagenieten met lekkere hapjes en drankjes.

Janus Crum

Porseleinzwam

Mossen

Tijdens de excursies van de Plantenwerkgroep heb ik naar mossen gezocht. 's Morgens hebben we gelopen in het km hok rondom het gebouw van de Zorghoutvesterij. Ik heb het geluk dat er één belangstellende is zodat ik niet alleen achterblijf. Mossen zoeken en bekijken gaat niet er snel, de plantenmensen zijn al gauw een stuk verderop bezig.

We hebben op deze lokatie te maken met een al wat ouder gemengd bos. Fraai haarmos is de meest voorkomende soort.

's Middags togen we naar de leemkuil gelegen ten noorden van de weg Epe-Nunspeet. Enige jaren geleden is hier flink gekapt. Goed voor mossen die meer licht nodig hebben om te gedijen. Rondom de kuil is een houten hek geplaatst, de wilde varkens trekken zich hier niets van aan. Erg is dat niet, op omgewoelde grond vinden planten en mossen weer de ruimte om te ontkiemen.

Dankzij de leemresten, de steile kanten en het water onder in de kuil zijn hier mooie soorten gevonden.

Het Beekstaatjesmos valt erg op door de lichtgroen kleur. Bij de ouderen onder ons is het bekend als Veenstaartje. Gewone viltmuts valt momenteel ook wel op omdat het kapsels heeft.

In totaal zijn 40 soorten mos gevonden. Wie de lijst wil hebben kan contact met mij opnemen.

Zaterdag 20 september gaan we met de mossenwerkgroep naar de leemkuil. Belangstellende zijn welkom.

Mariet van Gelder